

Bölüm 3

KUR'AN-I KERİM'İN DOĞRU ANLAŞILMASI YOLUNDA TEMEL YAPISAL VE DİLSEL ÖZELLİKLER

Maşallah TURAN¹

Kur'an'a yönelik ilgi ve alakamızın son derece sınırlı ve yetersiz olması nedeniyle; genel anlamda İslam'ı ve hadisleri, özelde ise Kur'an'ı oryantalizm mantığıyla değerlendirme gayretleri, dün olduğu gibi bugün de yaşadığımız coğrafyayı derinden etkilemektedir.²

Hâlbuki genel itibarıyla kendi din ve kültürlerini Doğu toplumlarında hâkim kılma gayretinde olan ve çoğu Yahudi ve Hristiyan din adamlarından oluşan Müsteşrikler, Batı düşüncesinin önkoşulsuz bir şekilde kafalarda egemen olmasını amaç edinmektedirler. Kendi görüş ve medeniyetleri etrafında bir nevi kudsiyet meydana getirerek, yaptıkları yorumların mutlaka uyulması gereken alternatifsiz bir yol olduğu izlenimini vermektedirler.

Müsteşrikler Kur'an, Sünnet, Hz. Peygamber'in hayatı, hadisçilerin, hadis rivailerinin, cerh-tadil sanatının, rivayet sahiplerinin hepsine temas eden çalışmalar yapmışlar, Sünnetin delil olup olmayacağı, tedvin şekli ve İslam hukukunun kaynağı konularını araştırmışlardır. Çoğunlukla bu araştırmalarını, şüphe davet edici bir üslupla ve bahsedilen konularda derin araştırmaları olmayan kişilerin İslam konusundaki görüş ve inancında ciddi sarsıntılar meydana getirecek tarzda yapmışlardır.

Müsteşriklerin etkisinde kalan kimi Müslüman düşünürler de, zamanla onların yargıda buldukları konular bakımından daha gerçekçi, daha doğru olduğu düşüncesine kapıldılar. Çünkü onlar, sözümona yanılığa kapılmalarını engelleyecek bilimsel ve organize yöntemlerle çalışmalarını yapmaktaydılar. Bütün bunlar, sözünü ettiğimiz düşünce sistematiziyle ilişkiler kurulması ve önkoşulsuz bir şekilde ona itimad edilmesi sonucunu doğurmuştur.³

¹ Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Tefsir Bilim Dalı.

² Bu çalışmanın hazırlanmasında "Kur'an-ı Kerim'in Hidayet Mesajı" isimli kitap çalışmamızdan yararlanmıştı.

³ Bu çerçevede Fazlurrahman (1919-1988), Kur'an'ı anlamayabilmek için kendince yeni bir yorum metodolojisi önerir ve hermenötizin açıklamalarından istifade eder. Muhammed Arkoun, beşeri bilimlerin mutlak surette tefsir bilimi tarafından kullanılmasını öngörür. Özellikle antropolojik ve mitolojik okumalar, bu çerçevede isimleri sıkça duyulan okuma biçimleridir. Hasan Hanefi, Marksist eğilimlerinin bir neticesi

İşte Kur'an'daki tekrarlar bu gibi esaslara bakıyor. Hattâ bazen bir sayfada ik-tiza-yı makam ve ihtiyac-ı ifhâm ve belâğat-ı beyan cihetiyle yirmi def'a açıktan veya dolaylı olarak tevhid hakikatını ifade eder. Değil usanç, belki kuvvet ve şevk verir.

Kur'an'ı gündemine alıp okumaya başlayan bir mü'min görecektir ki kendi sıradan gündemiyle, ilahî vahyin gündem sıralaması arasında farklılıklar mevcuttur. Zira Kur'an, sosyal hayatın bütün yoğunluğuna ve karmaşıklığına rağmen tevhîdi, ahiret inancını, peygamberlere, meleklerle ve kitaplara imanı, yanısıra cinlerin ve insanların yalnızca Allah'a kulluk yapmak üzere yaratıldıkları gerçeğini önceleyip ısrarla ve tekrarlar en öncelikli gündem maddeleri olarak işlemektedir. Bu esaslı konuları ispat ve izah sadedinde, gerek geçmiş peygamberlerin ve ümmetlerin kıssalarından, gerekse kâinatın yaratılış delillerinden örnekler sunmaktadır. Yüce Kitabın kendisine has olan bu anlatım tarzında konular ihtiyaç oranında dile getirilmekte, kimi zaman farklı formlarda ve farklı vurgularla tekrar edilmektedir. Ayrıca önemli konular ve hayatî hususlar, ekser uzun ve orta surelerde ısrarla gündeme taşınıp, insanın gafleti giderilmek ve yanılığısı düzeltilmek istenmektedir.

KAYNAKÇA

Kur'an-ı Kerim

1. **Abdub Racihî**, *et-Tetbiku's-Sarfî*, Daru'n-Nehdetu'l-Arabiyye, Beyrut-Lübnan, 2014.
2. **Akgül**, Muhittin, "Anlaşılr Olması Açısından M. Akif Ersoy'un Meali ve Elmalı'yla Mukayese-si", Direnen Meal Akif Meali, *Uluslararası Sempozyum*, Mahya Yayınları, İstanbul 2016.
3. **Alemdar**, Yüsun, *Kur'an'ın Anafikri*, BULUŞ Tasarım ve Matbaacılık Hizmetleri San. Tic., Ankara 2016.
4. **Buhari**, Ebu Abdillâh Muhammed b. İsmail, *el-Câmiu's-Sahih*, Çağrı Yayınları, İstanbul 1981.
5. **Candan**, Abdulcelil, *Kur'an'ı Nasıl Anlamalıyız?*, Seyda Yayınları, İstanbul ty.
- *Kur'an Tefsirinde Sapma ve Nedenleri*, Seyda Yayınları, İstanbul ty.
6. **Cerrahoğlu**, İsmail, *Tefsir Tarihi*, DİB Yayınları, Ankara 1988.
- *Tefsir Usulü*, DİB Yayınları, 9. Baskı, Ankara 1993.
7. **Çelik**, Muhammed, Kur'an Tekrarlarına Orijinal Bir Bakış, <http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/kuran-tekrarlarina-orijinal-bir-bakis-> (E.t. 05.04.2016)
8. **Ebû Davud**, Süleyman b. Eşas es-Sicistani, *Sünen*, Çağrı Yay., İstanbul, 1981.
9. **Elmalı**, Muhammed Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, (I-X C.), (Sadeleştirme), Azim Dağıtım, İstanbul, tsz.
10. **Ensari**, Abdurrahman, *el-Mürşidü'l-Veciz ilâ Ulûmi'l-Kur'âni'l-Aziz*, Dâru'n-Nida, İstanbul, 2006.
11. **Ersoy**, Mehmet Âkif, *Safahat*, Haz. M. Ertuğrul Düzdağ, Kültür Bakanlığı, Ankara, 1990.
12. **Ersöz**, İsmet, *Kur'an Tarihi Kur'an-ı Kerim'in İndirilişi ve Bugüne Gelişi*, Ravza Yayınları, İstanbul, 1996.
13. **Ferrâ**, Ebu Zekeriyya Yahya b. Ziyad, *Meâni'l-Kur'an*, Tahkik ve tahrir: Şeyh Doktor İmâdu'd-Din İbn Seyyid Ali'd-Derviş, Alemlü'l-Kutub, Beyrut, 2011.
14. **Hasan al-Amrani**, Risale-i Nur'a Göre Kur'an-ı Kerimdeki Tekrarın Edebi Yönü, <http://www.bediuzzamansaidNursi.org/icerik/risale-i-nura-gore-kuran-i-kerimdeki-tekrarin-edebi-yonu> (Erişim Tarihi: 05.04.2016)

İlahiyat Araştırmaları II

15. **İbn Kesir**, Ebu'l Fida İsmail ed-Dımeşki, *Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azim*, (I-III C.), İhtisar ve Tahkik: Muhammed Ali Sâbüni, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1419 (1999).
16. **Keskioğlu**, Osman, *Nüzulünden Günümüze Kur'an-ı Kerim Bilgileri*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, II. Baskı, Ankara 1989.
17. **Müslim**, Ebu Huseyn b. Haccac el-Kuşeyri, *el-Camiu's-Sahih*, Tahkik: Abdalbaki, Muhammed Fuad, Mısır, 1347/1955.
18. **Nursi**, Said, *İçtimai Dersler*, Zehra Yayıncılık, İstanbul 2005.
 - *İşârâtü'l-İcâz*, Zehra Yayıncılık, İstanbul 2003.
 - *Sözler*, Zehra Yayıncılık, İstanbul 2008.
 - *Asa-yı Musa*, Zehra Yayıncılık, İstanbul 2003.
 - *Mesnevi-i Nuriye*, Zehra Yayıncılık, İstanbul, 2006.
 - *Mektubat*, Zehra Yayıncılık, İstanbul, 2003.
 - *Şualar*, Zehra Yayıncılık, İstanbul, 2003.
 - *Muhakemat*, Zehra Yayıncılık, İstanbul 2004.
 - *Lem'alar*, Zehra Yayıncılık, İstanbul, 2003.
19. **Paret**, Rudi, *Kur'an Üzerine Makaleler*, Derleme ve Çeviri: Ömer ÖZSOY Ankara 1995.
20. **Polat**, Fethi Ahmet, *Tesir Usulü ve Tarihi*, Ünlem Ofset, Konya 2010.
21. **Sâmirrâî**, Fâdil Sâlih, *et-Ta'biru'l-Kur'ani*, Dar-u Ammar, Amman-Ürdün, IV. Baskı, 2006 (1427).
22. **Subhi Salih**, *Kur'an İlimleri*, Çev., M. Said Şimşek, HİBAŞ Yayınları, Konya ty.
23. **Tirmizî**, Ebu İsa Muhammed et-Tirmizi, *Sünen*, (Ofset Baskı), İstanbul, 1981.
24. **Tuncer**, Faruk, Kur'anın Mahfuziyeti Açısından "Ayetler ve Süreler Arasındaki Münasebet", <http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/kuranin-mahfuziyeti-acisindan-ayetler-ve-sureler-arasindaki-munasebet>, (Erişim Tarihi: 05.04.2016).
25. **Turan**, Maşallah, *Batılı İki Müsteşrik W. Montgomery Watt ve Rudi Paret'in İslamı Algılama Biçimlerinin Kritiği*, Özer Matbaa, Konya 2009.
26. **Türer**, Celal, "Muhammed İkbâl'in Kur'an Tasavvuru", *Diyanet İlmi Dergi*, DİB Yayınları, C. 46, S. 3.
27. **Zemahşerî**, Carullah Ebu'l Kasım Mahmud b. Ömer, *el-Keşşaf* (I-IV C.), el-Mektebetu't-Tevfikîyye, Kahire 2012.